

[Bernhard Baunsgaard.]

arbejdsløshedsunderstøttelse. Derfor mener jeg ikke, at sammenligningen holder.

Jeg vil som sagt meget gerne være med til i udvalget at undersøge, om dette forslag kan blive udgangspunkt for en udligning for selvstændige erhvervsdrivende, så de ikke rammes hårdere end andre skatteydere i dette land, når de skal betale indkomstskat.

Hjørtlund Christensen (DR):

Der kan i mange tilfælde være brug for den henlæggelsesform, der er skitseret i lovforslaget. § 3 foreslår 25 pct., men uanset firmaernes kapitalforhold. Var lovforslaget baseret på mindre, kapitalhungrende virksomheder, kunne vi forstå rimeligheden i forslaget om at undgå virksomhedslukninger. Vi kan derfor ikke deltage i forslaget fremme i den nuværende form, men jeg håber, at man vil se netop på kapitalforholdene for at få en lille smule rimelighed i det. Ellers vil det jo virke som en begunstigelse for dem, der har mulighed for henlæggelser.

Ordføreren for forslagsstillerne (Anders Andersen) (V):

Jeg vil gerne takke for den velvilje, der kom til udtryk fra mange af ordførerne, en velvilje, som i og for sig giver begrundet forhåbning om, at man under udvalgsarbejdet vil kunne nå frem til et flertal, der vil støtte et sådant forslag.

Jeg håber naturligvis også, at det under udvalgsbehandlingen vil lykkes at overbevise socialdemokratiet om, at den opfattelse, de har givet udtryk for her i dag om, at det er en særlig ordning, der næsten er vendt imod lønmodtagere, er helt forkert. Den begrundelse og de bemærkninger kunne man have brugt, hvis det forslag, der lå her, sagde, at det var en konjunkturudligningsfond, der kunne hensættes på ud over investeringsfonden, som man har i forvejen. Forslaget bygger jo netop på, at man kun giver frie valgmuligheder imellem hensættelse på investeringsfond og hensættelse på konjunkturudligningsfond, endda med den begrænsning, at når man hensætter på en investeringsfond, så skal man kun hensætte halvdelen af det beløb, som man kan trække fra i den skattepligtige indkomst, men når man skal hensætte på en konjunkturudligningsfond, så skal man hensætte hele beløbet.

Af de svar, vi hidtil under udvalgsbehandlingen har fået fra skatte- og afgiftsministeren,

fremgår det klart, at der ikke er noget provenutab ved dette forslag, og når der ikke er noget provenutab i det, har jeg svært ved at se, hvordan det skulle være en særlig favorisering af enkelte grupper her i landet. Det giver disse grupper af selvstændige erhvervsdrivende en friere dispositionsmulighed, en bedre baggrund for, at de kan udligne de konjunkturer, som adskillige erhvervsdrivende udsættes for, hvor man det ene år måske kan have gunstige konjunkturer og derved også større indtægter, og det næste år måske dårligere konjunkturer, sådan at man derigennem får en større udfaldning af forbrugsmulighederne. Det kan efter venstres opfattelse kun tjene de interesser, som vi vel i fællesskab har ønske om at tjene.

Jeg tror, man har fået lidt forkert fat i det, når man ligesom har givet udtryk for, at det er en særordning på bekostning af lønmodtagerne. Det er ikke nogen særordning på bekostning af lønmodtagerne. Det er en valgfri ordning mellem bestående forhold og andre forhold, og jeg er helt sikker på, at hvis man ligesom ville vurdere det ud fra det, det er, ville det også være i stand til at samle et stort flertal.

Jeg håber altså, at det under udvalgsbehandlingen skal lykkes at overbevise først og fremmest skatte- og afgiftsministeren og socialdemokratiet om, at forslaget er meget fornuftigt i den givne situation, og at man hurtigst muligt burde gennemføre det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Aksel Pedersen m. fl.]

(Lovforslag nr. L 119. Fremsat 22/3 77).

Tredje næstformand (Nathalie Lind):

Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

[Tredje næstformand.]

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. (Familieoverdragelse af landbrugsejendomme).

(Lovforslag nr. L 160. Fremsat 14/4 77).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Hovedindholdet i venstres forslag er en ændring af beregningsreglerne for særlig indkomstskat, så den fortjeneste, der svarer til en normal prisstigning for landbrugsejendomme i den pågældende egn, ikke bliver beskattet. Resultatet ville formentlig blive, at kun yderst få overdragelser af landbrugsejendomme bliver ramt af særlig indkomstskat. Derfor går forslaget jo noget videre, end det hensyn til generationsskiftet, som man anfører i bemærkningerne, vil kunne begrunde. Man har nævnt i fremsættelsestalen, at man tidligere, i maj og oktober 1976, har fremsat forslaget. Min forgænger har afvist det, og jeg kan henholde mig hertil.

Jeg vil godt pege på, at regeringen er meget positivt indstillet over for problemerne omkring generationsskiftet i landbruget, og derfor behandles sammen med dette forslag regeringens forslag om en ændring af loven om særlig indkomstskat, som virkelig løser problemerne i forbindelse med generationsskiftet i landbruget. Jeg anbefaler dette forslag til tingets velvillige behandling, således som jeg fremlagde det i min fremsættelsestale.

Hvad angår de øvrige problemer i forbindelse med beskattningen af de egentlige kapitalgevinster på fast ejendom, så ved venstre og andre naturligvis, at disse drøftes på grundlag af augustforliget. Vi er inde i særdeles gode, positive, konstruktive og fornuftige forhandlinger, som det må være tilfældet mellem disse partier, og så snart vi er færdige hermed, vender vi tilbage til folketinget med disse overvejelser.

Karl Nielsen (S):

Det foreliggende forslag nr. L 119 om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. af hr. Aksel Pedersen m. fl. er en genfremsættelse fra 1. samling 1976-77. Jeg skal henvise til, hvad jeg sagde dengang, det står sp. 606 i Folketingets Forhandlinger. Dog vil jeg godt understrege min slutbemærkning fra sidste gang. Da sagde jeg bl. a., at socialdemokratiet var klar til at se positivt på generationsskifte-

problemet, hvad det næste forslag, vi skal behandle, til fulde bekræfter. Så meget om dette forslag.

Så er der regeringens forslag. I forbindelse med februarforliget blev det mellem en række partier aftalt, at der skulle gennemføres letelse i den særlige indkomstskat for at fremme generationsskiftet i landbruget. Med baggrund i aftalen og socialdemokratiets interesse i at få gang i generationsskiftet er vi venligt stemt over for det foreliggende forslag, idet en sådan lov vil fremme den animalske produktion til gavn for beskæftigelsen og for samfundsøkonomien.

Forslaget har virkning for familieoverdragelse af landbrug, gartnerier, frugtplantager og skovejendomme, der er beliggende i landzone.

Personkredsen, der er omfattet af forslaget, er hidtidige ejers afkom, stedbørn og disses afkom eller afdødt barns eller stedbarns ægtefælle. Hovedreglen i beregningsgrundlaget er, at parternes værdiansættelse ikke kan tilside-sættes, hvis ikke den er lavere end den sidste ejendomsvurdering.

For at sætte skub i generationsskiftet allerede nu er der for året 1977 indsat en bestemmelse om, at alle familiehandler, der har fundet sted eller finder sted i året 1977, kan anvende den 15. alm. vurdering med et tillæg på 30 pct. I socialdemokratiet er vi enige med ministeren i, at det er nødvendigt med en særlig bestemmelse for 1977 for at få gang i generationsskiftet nu, for hvis man også i 1977 skulle anvende den seneste vurdering, ville det betyde den 16. alm. vurdering. Da man regner med, at ejendomsvurderingen ved den 16. alm. vurdering vil ligge meget tæt på handelsprisen for ejendomme i fri handel, ville der ikke være nogen særlig interesse i at fremme generationsskiftet. Denne interesse bliver større, jo længere man kommer frem i vurderingsperioden.

På baggrund af det, jeg her har sagt, skal jeg på socialdemokratiets vegne anbefale regeringens lovforslag.

Dohrmann (FP):

Det er naturligvis glædeligt, når to gamle konservative forligspartier som venstre og socialdemokratiet nu langt om længe er tvunget til at erkende, at fremskridtspartiet har ret, når vi siger, at kapitalvindingsskatten er skadelig.

Men når de to partier nu er nået så langt,

[Dohrmann.]

at de har fundet ud af det, hvorfor tager man så ikke skridtet fuldt ud og gør det eneste rigtige, nemlig fuldstændig at ophæve loven om særlig indkomstskat? Man kunne oven i købet spare sig ulejligheden med selv at fremsætte forslag derom. Vi har et forslag liggende, og man er mere end velkommen til at stemme for dette forslag.

Vi er fra fremskridtspartiets side indstillet på at støtte ethvert forslag, som går i den rigtige retning, men det skal heller ingen hemmelighed være, at jeg slet ikke kan lide den vej, socialdemokratiet og forligspartierne nu er slået ind på, nemlig at særbegunstige de sønner og døtre, som tilfældigvis har en far, som ejer en bedrift. Vi er enige om, at generationsskiftet ikke må være det problem, det er i dag, men lempelserne bør gælde for alle. Det er ikke rimeligt udelukkende at begunstige en lille gruppe, hvorimod arbejdsmanden og den jordløse husmandssøn stadig væk må finde sig i de nuværende ondartede regler.

Jeg forstår rent ud sagt ikke, hvorfor socialdemokratiet og det radikale venstre kan være interesseret i en sådan lovgivning, men der sker jo så mange ting, når der bliver lavet de her natteforlig.

Jeg vil også gerne have en forklaring på, hvorfor det kun er generationsskiftet inden for landbruget, man har i tankerne. En masse byerhverv er ramt af de samme problemer som landbruget, men dem nævner man overhovedet ikke.

Jeg håber, at jeg ved at lytte til de efterfølgende ordførere kan finde ud af, hvem det er der mener, at man i særlig grad skal begunstige dem, hvis familie har en gård i forvejen.

Stetter (KF):

Lovforslag nr. L 119 er ret utilgængeligt, fordi der ikke er udarbejdet bemærkninger til de enkelte foreslåede ændringer. Derimod er lovforslag nr. L 160 udførligt belyst, men omfatter jo kun familieoverdragelser af landbrugsejendomme.

Jeg er ikke i stand til umiddelbart at sammenligne de to forslags virkninger vedrørende familiehandler inden for landbruget m. v. Jeg konstaterer derimod, at reglerne i forslag nr. L 119, venstres forslag, tilsigter en lavere pris til beregning af såvel kapitalvindingsskat som

gaveafgift, medens reglerne i ministerens forslag kun tilsigter en lavere pris til beregning af kapitalvindingsskatten.

Jeg håber, at ministeren og forligspartierne er positive over for at inddrage gaveafgiften under lovforslag nr. L 160. Den konservative gruppe vil gerne anbefale, at regeringens forslag suppleres med regler herom.

Regeringens lovforslag bygger på et forlig mellem augustforligspartierne og det konservative folkeparti, og det er vor gruppe naturligvis i alle tilfælde forpligtet af. Men vi er jo ikke forpligtet ud over familiehandlerne, og derfor er den konservative gruppe frit stillet i forhold til forslagene i nr. L 119. Vi vil se positivt på de enkelte forslag til nye bestemmelser, fordi vi altid er parate til at medvirke til lettelser i denne urimelige og komplicerede lov. Jeg erindrer om, at den konservative gruppe primært ønsker loven afskaffet. Den er uforenelig med det moderne vækstsamfund.

Bollmann (CD):

Om venstres forslag skal jeg anføre, at indholdet dels vedrører de samme emner, som behandles i ministerens forslag, dels vedrører spørgsmål, der indgår i drøftelserne mellem forligspartierne. På CDs vegne må jeg derfor sige, at vi må afvente resultatet af disse drøftelser, men vi vil da gerne under udvalgsarbejdet se nærmere på, om visse af enkelthederne kan indarbejdes i regeringens forslag.

Om selve regeringens forslag skal jeg sige, at det igennem længere tid har været klart, at loven om særlig indkomstskat lagde en bremse på generationsskiftet i det danske landbrug, der jo fra næsten alle sider har været ønsket for at fremme i særdeleshed den animalske landbrugsproduktion. Partierne bag februarforliget blev så enige om, at nu måtte problemerne løses på en fornuftig måde.

Det fremsatte forslag tager efter CDs opfattelse et rimeligt hensyn til de overgangsproblemer, der i givet fald ville opstå, hvis man som grundlag for overdragelsen lagde værdien fra den 16. alm. vurdering. Dette hensyn er dels taget ved, at man i reglen i § 2, stk. 2, tager udgangspunkt i den 15. alm. vurdering med et tillæg, dels ved at reglen gives tilbagevirkende kraft for hele kalenderåret 1977.

Det er CDs håb, at man i de mange tilfælde, hvor en familieoverdragelse er udskudt, nu vil

[Bollmann.]

benytte sig af de mere gunstige regler, der er indeholdt i lovforslaget. Fra CDs side kan vi naturligvis støtte forslaget.

Ole Olsen (SF):

Det erklærede formål med regeringsforslaget skulle altså være at lette generationsskiftet, og jeg kan da roligt sige, at SF mange gange fra talerstolen har sagt, at vi godt vil arbejde med på lovforslag, der letter generationsskiftet.

Det angivelige formål skulle også være at forhøje den animalske produktion, men når jeg kigger på regeringens lovforslag, så kan jeg ikke rigtig få ind i mit hoved, hvordan man ved at lempe på kapitalvindingsskatten for gartnerier, planteskoler, frugtplantager og skovbrug skulle kunne fremme den animalske produktion. Det kan jeg ikke rigtig se, så man vil åbenbart samtidig give disse mennesker en gave.

Jeg må blankt erkende, at vi har en bunke vrøvl med kapitalvindingsskatten, men så længe vi ikke kan få indført grundskyld eller grundstigningsskyld her i landet, er det nødvendigt, at samfundet på den måde får fat i nogle af de samfundsskabe værdier. Jeg synes nok, at jeg endnu en gang, og jeg vil blive ved og ved, må appellere til skatte- og afgiftsministeren om, at når vi nu har et flertal her i tinget for grundskyld eller grundstigningsskyld, så er det mærkværdigt, at man bliver ved med at lave lapperier i stedet for at gå rationelt til værks og udnytte dette flertal.

Jeg mener, at i den form, regeringens forslag foreligger, er det i hvert fald ikke noget godt forslag. Regeringen må have bøjet sig for den hetz, som drives fra borgerlige partiers side imod loven om kapitalvindingsskat, og det må jeg dybt beklage. Jeg synes, det er et dårligt selskab, regeringen er kommet i. Jeg synes, man skulle se at få revet sig løs og arbejde fornuftigt. Der findes et rimeligt flertal her i folketinget for en ordentlig jordpolitik, og jeg tror nok, at hvis socialdemokratiet ikke havde bundet sig til disse borgerlige partier, så var det helt klart, at et forslag som dette ikke kunne fremsættes. Så ville der absolut have været et flertal imod det. Nu må vi jo se i øjnene, at socialdemokratiet har svigtet sin egen politik ved at forringe denne lov mere end den er i forvejen.

Det, jeg har sagt, dækker selvfølgelig indirekte socialistisk folkepartis stilling til venstres

forslag. Det er klart, at når vi ikke kan acceptere regeringsforslaget, så kan vi, så vidt jeg kan se, endnu mindre acceptere venstres forslag.

Jeg føler trang til at knytte en bemærkning til til regeringsforslaget. Det er, at det da kan være udmærket i generationsskiftet at begunstige familieoverdragelser, men efter min opfattelse er spørgsmålet nok så stort for mange unge, som godt vil ind i landbruget, og hvis forældre ikke har en ejendom. Behovet for at hjælpe dér vil måske oven i købet være større end det er, når det drejer sig om familieoverdragelser.

Fuglsang (DKP):

Ministeren motiverer jo sit forslag med, at han finder det nødvendigt at gøre noget for at lette generationsskiftet, og det er vi absolut enige i. Men kommunisterne melder sig også blandt dem, som mener, at det forslag, nr. L 160, som ministeren fremsætter, ikke er det helt rigtige.

Jeg minder om, at så sent som den 12. april i år var kommunisternes genfremsatte forslag om at fastfryse de reelle prisstigninger på jord og fast ejendom til første behandling. Det mener vi stadig er rigtigt. Da vi behandlede forslaget, sagde ministeren for skatter og afgifter – han var for så vidt enig med os – at kapitalgevinsterne skal underkastes en rimelig beskatning, hvorimod hr. Grünbaum gik endnu videre. Han udtrykte utilfredshed med vort forslag, idet han fandt det endnu ringere end den kapitalvindingsskat, vi har i øjeblikket.

Det det drejer sig om, er, som vi har læst, og som det er gentaget her mange gange, netop at lette kapitalvindingsskatten, i regeringsforslaget ved familieoverdragelser. Man gør det jo ved at finde et nyt beregningsgrundlag, sådan at man i overdragelsessummen kan fradrage et vist beløb, nemlig indtil 1978 sidste vurdering plus 30 pct. og efter 1978 selve vurderingen. For mig at se giver det to problemer.

For det første vil jo sidste vurdering plus de tilladte procenter ligge langt under den faktiske købesum. Det kan vi se af, at af i alt 2.731 landbrugssalg i 1976 var de 1.225 familiesalg, og i disse tilfælde lå købesummen for bøndergårde 126 pct. over den 15. alm. vurdering, for landbrugshuse endog 145 pct. over, altså i begge tilfælde adskilligt mere end de 30 pct., der foreslås nu. Det vil i virkeligheden

[Fuglsang.]

sige, at et ganske betragteligt beløb bliver skattefrit, nemlig for bøndergårde 13.800 kr. pr. ha og for landbrugshuse 25.734 kr. pr. ha.

Så kommer det andet, nemlig at fra 1978 vil en ny vurdering træde i kraft og give et andet lempelsesgrundlag. Det kan for mig at se let komme til at betyde, at der faktisk også bliver forskel dér på grænsen, afhængigt af erhvervslestidspunktet.

I øvrigt er det ikke sådan, at kapitalvindingskatten spiller den store rolle ved familieoverdragelser, som dette forslag formoder. Ifølge oplysninger fra ministeren selv i betænkning nr. 795 blev der i alt betalt særlig indkomstskat i 2 pct. af alle familiesalg, hvor ejeren var over 60 år, og i 9 pct., hvor han var under 60 år. Det vil sige, at der i 1976 i alt ikke fandtes 100 familiesalg, hvor der overhovedet blev betalt kapitalvindingskat. Overhovedet er det vel nok sådan, at denne kapitalvindingskat og dens omfang, også som helhed, er pustet op til adskilligt mere, end den i virkeligheden er.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er to lovforslag om særlig indkomstskat eller kapitalvindingskat, vi behandler her i eftermiddag. Jeg vil gerne sige, at den gældende lov som bekendt er gennemført af venstre og socialdemokratiet imod radikale stemmer. Jeg sagde dengang, at loven ville komme til at virke urimeligt, og den er kommet til at virke urimeligt.

Den gældende lov beskatter alt for let de hurtige handler, hvor der tjenes meget store beløb. I nærheden af de store byer slipper de alt, alt for let. Til gengæld vil man i visse tilfælde ramme ud efter landbrugsejendommene. Det er en urimelig ting, for som det er sagt mange gange her, må vi lette generationsskiftet i landbruget, sådan at de unge kan komme til og vi kan få gang i den animalske produktion.

Vi burde derfor mellem augustforligspartierne og de konservative have gennemført en almindelig revision af loven om særlig indkomstskat. Vi har haft forhandlinger, der efter min mening har taget alt for lang tid. Disse forhandlinger er nu i gang igen. Jeg håber, at der denne gang hurtigt kommer noget ud af disse forhandlinger. Som det er sagt tidligere – og her er jeg for en gangs skyld enig

med fremskridtspartiets ordfører, hr. Dohrmann, og jeg har tænkt mig om en ekstragang – mener jeg, at når vi er blevet enige, skyldes det denne gang, at fremskridtspartiet har taget et gennemtænkt og fornuftigt standpunkt.

Vi burde gennemføre en almindelig revision af loven om den særlige indkomstbeskatning her i landet, for det er jo ikke bare generationsskiftet i landbruget, det er galt med. Det gælder, som det har været antydnet før, også den særlige indkomstbeskatning og dermed generationsskiftet i byerhvervene. Jeg har sagt det adskillige gange og gentager det her. Det var det, som hr. Dohrmann var inde på.

Hvis jeg lige skal sige noget kort om venstres forslag, så er det sagt heroppefra, at det er en genfremsættelse, og det skal jeg også sige, men desværre er der ikke sket nogen klarføring af forslaget, siden det blev fremsat første gang. I bemærkningerne står der lidt mere om, hvad man egentlig har tænkt sig, man skal bruge, men dér bliver det – så vidt jeg kan læse bemærkningerne til lovforslaget – ganske overordentlig indviklet, fordi man må anvende særlige beregningsregler for hver eneste art af fast ejendom her i landet og regler, der skal beregnes for hvert vurderingsområde for sig. Det bliver ikke nemt at have med at gøre, og jeg tror, at sådan som det er udformet, var det meget nemmere at lave en lov, der sagde, at vi afskaffer særlig indkomstskat for så vidt angår landbruget. Men det er ikke en rimelig ting, for også i landbruget findes der samfundsskabte kapitaler, som bør komme til beskatning.

Når jeg derefter vender mig til regeringsforslaget, der handler om familieoverdragelser af landbrugsejendomme, så bygger det på, at det i augustforliget og atter i februarforliget blev erklæret af de 4 forligspartier og de konservative, at man ville søge at løse generationsskiftet i landbruget. Når jeg nu siger, at jeg ikke er særlig begejstret for løsningen, så behøver jeg nok ikke at understrege meget stærkt, at grunden til min liden begejstring er den måde, man har valgt at løse det på. Det er efter min mening ikke rimeligt at løse dette problem med generationsskiftet i landbruget, som vi alle må være interesserede i lattes, ved at give særfordele til landbrugeres afkom. Jeg havde langt hellere set en ordning, der gjaldt alle.

[Bernhard Baunsgaard.]

Nu er der vel næppe tvivl om, at den ordning, vi har valgt, er i overensstemmelse med grundlovens § 74, for den er en fortsættelse af en lang tradition, hvor man på særlig måde behandler familiehandler. Jeg tænker på reglen om, at der skal være lige adgang til erhverv. Det kan næppe gennemføres strengt, når man giver særfordele til børn af landmænd, når de skal overtage et landbrug, der er baggrunden for, at de kan drive landbrugserhvervet. Jeg havde som sagt hellere set, at man havde fundet en almindelig lettelse for alle, for det er en rimelig ting, at alle får lige gode chancer for at komme til at drive landbrugserhverv.

Jeg understregede også – men det forudsætter, at man giver sig til at tænke nyt igen – at det, man skulle beskatte, er det, der ligger ud over inflationen. Det at kronen er blevet mindre værd, kan ikke berettige én til at kræve skat af de ekstra kroner, der så kommer frem, når man sælger en ting for dårlige kroner, som er købt for gode kroner.

Jeg havde håbet, at man kunne samles om noget i retning af det radikale forslag, hvori vi siger, at de samfundsskabte værdier beskattes, men inflationsgevinsterne kan ikke beskattes. Det, der skyldes kroneforringelse, kan ikke beskattes. Men nu er vi altså med lovforslag nr. L 160 endt i denne særlige undtagelse for familieoverdragelser. Det var dertil, vi kunne nå, og jeg skal til trods for mine betænkeligheder anbefale, at vi gennemfører det.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det er snart mange gange om året, vi beskæftiger os med lov om særlig indkomstskat, og det er vel på grund af, at der ikke er ret mange i dette ting, der er tilfredse med den indkomstskat, vi har, hverken set fra den ene side eller fra den anden side.

Når venstre nu har fremsat et forslag om ændring af lov om særlig indkomstskat, som specielt vedrører landbrugsejendomme, så kan jeg være enig i mangt og meget af det, der står i lovforslaget, idet det netop var, hvad jeg fremførte, dengang vi sidst forhandlede dette grundigt før forliget mellem socialdemokratiet og venstre.

Jeg sagde bl. a., at den 13. alm. vurdering var et dårligt udgangspunkt, at man hellere skulle vælge den 14. alm. vurdering med en procentvis reduktion, eller i alt fald et tillæg til den 13. alm. vurdering. Det er det, man

fremkommer med forslag om nu. Endvidere sagde jeg, at et almindeligt fast procenttillæg ikke var rimeligt, man skulle bruge den almindelige udvikling på området. Det er nøjagtig det, som venstre fremkommer med nu, vel vidende fra venstres side, at der er noget, der hedder et augustforlig, hvor vi klart har prøvet at formulere, hvad vi ønsker med hensyn til beskatning af kapitalgevinster i fremtiden.

Den første betingelse er selvfølgelig, at man finder frem til, hvad der er reelle kapitalgevinster, og det kan nok volde vanskeligheder. Der er jeg da helt enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at det er de samfundsskabte værdier, man skal beskatte, og ikke inflationen. Men så er der igen spørgsmålet: hvad er samfundsskabt? Enhver kan komme og påstå, at inflationen også er samfundsskabt, så der får man også en vanskelighed med definitionen. Men det er da muligt, vi kan få et andet parti, som kommer efter mig, nemlig retsforbundet, til at forklare begrebet samfundsskabte værdier. Det har de i alt fald igennem årtier haft en vis evne til at forklare.

Venstre ved udmærket, at vi er enige i intentionerne i forslaget, men venstre ved også udmærket, at der er noget, der hedder augustforliget, og at vi dér prøver at løse disse problemer. Derfor finder jeg ikke, at forslaget er udtryk for meget andet, end at man nu vil fremkomme med sin uforbeholdne mening om dette – i et forslag, som ligger ud over det, partiet indgik forlig med socialdemokratiet om.

Vi har med socialdemokratiet og de andre partier prøvet at løse det problem, som ikke blev løst i forliget imellem socialdemokratiet og venstre – og det er vel det, venstre har hærcelet over – nemlig problemet med familieoverdragelser. Det er det problem, vi prøver at løse her. Efter det, vi har kunnet få at vide, var det det tilbagestående problem i dette forlig. Det prøver vi nu at løse, sådan at der faktisk ikke bliver store muligheder for at betale kapitalvindingsskat ved reel familieoverdragelse, i alt fald inden for den nære familie, og det var vel det, venstre ønskede løst. Da der kun bliver 1 pct. tilbage, så vidt vi kan se, som skal betale kapitalvindingsskat ved familieoverdragelser, vil jeg tro, vi opfanger det meste med dette forslag.

At det så kan være uretfærdigt, som andre har givet udtryk for, ja, det er fuldstændig rigtigt, og vi mener selvfølgelig heller ikke, vi skal stoppe med dette her. Vi mener bare, at her

[Arne Bjerregaard.]

var et problem, som det var værdifuldt at få løst af hensyn til generationsskiftet. Hertil kommer det psykologiske moment, der ligger i, at mange tror, de skal betale kapitalvindingskat, selv om det ikke er tilfældet. Nu kan familier i al fald stort set regne med, at der ikke skal betales noget, og så kan man muligvis få større gang i generationsskiftet, i al fald inden for familien. Det andet håber vi senere at kunne løse. Således ikke med venstres forslag – det kan vi desværre ikke støtte i dag.

Jeg skal da anbefale, at man støtter lovforslag nr. L 160.

Alfred Hansen (DR):

Jeg må indledningsvis sige, at retsforbundet principielt er modstander af den eksisterende lovgivning, som lovforslag nr. L 119 henviser til. Men man må jo nok sige, at lovforslaget er udtryk for en vis interesse for bestemte grupper i befolkningen, og jeg vil gerne stille det spørgsmål til forslagsstillerne, hvordan man har tænkt sig at løse problemet for de andre erhverv i dette samfund.

Generationsskifteproblemerne har retsforbundets store interesse med hensyn til landbruget, men det har det altså også med hensyn til de mindre erhvervsdrivende, som også hører til blandt de bærende elementer i vort lands produktion. Det gælder familiebrugene for landbrugets vedkommende, men også de mindre erhvervsdrivende og de fabrikanter, som beskæftiger få mennesker i det daglige arbejde. Disse grupper har vores fulde interesse.

Men jeg vil gerne her oplyse, at hvis man fjerner kapitalvindingsafgiften, så vil det påvirke, at priserne på landbrugsejendomme vil stige. Det har altså en uheldig virkning, fordi kapitalafgifter først skal betales i salgsøjeblikket. Sælgeren har naturligvis, før han udbyder sin ejendom til salg, bestemt, hvor meget han selv vil have, og det, han ved at han eventuelt skal betale i kapitalvindingsafgift, ja, det lægger han naturligvis ovenpå, al den stund det er sælgers marked. Og det vil sige, det er den nye ejer, der kommer til at betale både det, sælgeren vil have for sine ejendomme, og det, sælgeren skal betale til samfundet via det, man kalder kapitalvindingsafgift.

Vi siger i retsforbundet, at man kan i og for sig lappe på denne forkerte lovgivning, så længe man vil, men vi kan love de politikere,

der lapper på den, at de aldrig får løst problemet. Ikke før man lytter til retsforbundets forslag om, at det skal være en løbende afgift, der skal betales af den jord, man beslaglægger, og at man skal tage hensyn til tre faktorer, nemlig det areal, man beslaglægger, jordens bonitet og beliggenheden. Disse tre faktorer alene udgør grundværdien.

Jeg har læst i dag i et af dagbladene, at inden for det sidste år har kun ca. 18 pct. af samtlige handler inden for dansk landbrug fundet sted med yngre, med nyetablerede landmænd. De resterende godt 80 pct. er solgt til allerede eksisterende landmænd, til landmænd, som har købt mere jord til gården, eller til folk fra byerhverv, folk, som har et hovederhverv uden for landbruget, men som ønsker at investere i landbruget. Dette er de faktiske kendsgerninger. At den unge generation skal konkurrere med folk, som ikke vil have landbruget som hovederhverv, men som ønsker at investere, fordi der er gode muligheder for spekulationsgevinst. Dette går venstre let og elegant hen over i sit forslag. Dette går socialdemokratiet let og elegant hen over i sit forslag.

Man skal ikke regne med retsforbundets støtte, selv om vi erkender dette kolossale problem. Lovgivningen gennem de senere år har jo bevist, at de foreslåede ændringer ikke er vejen. Det er altså en helt usædvanlig situation, vi befinder os i, og jeg vil animere til, at man også bruger usædvanlige midler – det er jo desværre usædvanligt for dette folketing at høre på retsforbundets forslag. Man skal ikke regne med retsforbundets støtte til disse to forslag.

Jeg vil gerne vedrørende lovforslag nr. L 160 spørge ministeren for skatter og afgifter, om der er modstridende opfattelser mellem ministeren for skatter og afgifter og økonomiminister Per Hækkerup. Hr. Per Hækkerup talte på retsforbundets sommerstævne sidste sommer i forbindelse med kapitalvindingsafgift om jordprisstigninger på 25–30 pct. på årsbasis, skattefrit til jordbesidderne, og hr. Per Hækkerup foreslog, at man skulle indefryse kapitalvindingskatten – altså stille den i bero – som en offentlig prioritet, som naturligvis skulle forrentes til det offentlige. Hr. Per Hækkerup udtalte sig positivt over for dette. Jeg vil gerne spørge ministeren for skatter og afgifter, hvorfor ministeren ikke har lyttet til hr. Per Hækkerups udtalelser sidste sommer.

Formanden:

Benævnelsen her er økonomiministeren.

Alfred Hansen (DR):

Det er muligt, økonomiminister Per Hækkerup har skiftet mening på dette område, men jeg venter spændt på skatte- og afgiftsministerens udtalelser vedrørende disse to forskellige opfattelser.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne af lovforslag nr. L 119, hr. Aksel Pedersen har ordet.

Aksel Pedersen (V):

Det kunne jo være fristende at gå ind på en del af indlæggene, men jeg vil i nogen grad holde mig fra det og kommentere lovforslagene, som de ligger. Jeg vil blot lige sige til hr. Alfred Hansen, at vi har nok ikke syntes, at ideen om fuld grundskyld var helt så god, som hr. Alfred Hansen fremstiller den – vi har da hørt om den tit nok i alle tilfælde. Når man påstår, at alting kapitaliseres og man dermed kan nedbringe prisen ved at gå den modsatte vej, kunne man akkurat lige så godt sige, at stigende gødningspriser kapitaliseres og dermed nedbringer prisen på landbrugsejendomme. Jeg synes, det eksempel viser, at tingene måske ikke er så ligetil, som man taler om fra retsforbundet.

Lovforslag nr. L 119 og L 160 angår begge den skattelovgivning, som i særlig grad har været med til at skade landets produktion. Vi ved, at især i landbruget er generationsskiftet på grund af den skat sket i et alt for ringe tempo med det resultat, at ældre med for få kræfter er blevet siddende på gårdene for længe og har holdt en ny og produktiv generation ude.

Det af venstre fremsatte forslag har et helhedssigte, og det vil jeg gerne understrege. Jeg vil her henvise til forhandlingerne den 2. juni 1976. (Folketingets Forhandlinger 1975–76, sp. 11.097). Jeg kan ikke lade være med at henvise til nogle ord, der kom fra hr. Kampmann, der ved den lejlighed sagde:

»Når venstre ikke har benyttet lejligheden til at fremkomme med et lovforslag, som alene står i forhold til problemerne omkring de særlige familiehandler, så skyldes det formentlig nok, at venstre ikke har været i stand til at producere et sådant lovforslag. Jeg tror ikke, jeg går for langt – ellers er jeg helt parat til at blive korrigeret af skatteministeren – når jeg

siger, at regeringen i hvert fald ikke mente at have saglig basis for i hvert fald så hurtigt at udarbejde et sådant forslag, fordi udarbejdelsen af et sådant forslag rejste flere problemer, end det løste.«

Den samme hr. Kampmann er nu skatteminister og har fremsat det forslag, som dengang ville have løst problemet mellem venstre og socialdemokratiet i striden om familiehandlerne. Gad vist om ikke beslutningen hviler på langt færre overvejelser denne gang, end der dengang var tale om mellem de to partier. Men dengang ønskede socialdemokratiet ikke at opfylde forliget omkring familiehandler; nu bliver det en meget tilfældig løsning, som de ja-sigende forligspartier fra augustforliget står bag. Det forlig, venstre og socialdemokratiet indgik, havde en målsætning om at lette familiehandlerne. Det brød den daværende skatteminister ved at skærpe loven i et cirkulære af 25. december 1975.

I forbindelse med lovforslag nr. L 160, som er et resultat af augustforliget, vil venstre se på, om vi ikke kan få vort eget langt mere retfærdige forslag igennem. Retfærdigt, fordi det ikke blot omhandler familiehandler, men alle handler både i by og på land, der er omfattet af lov om særlig indkomstskat. Men venstre vil, forinden vi stemmer for det – hvis jeg må have lov at bruge hr. Stetters udtryk fra den forrige forhandling om særlig indkomstskat – makværk, som lovforslag nr. L 160 er, fremsætte visse ændringsforslag for dog at bringe nogen mening ind i det lovforslag, som ligger fra ministeren.

Jeg vil gerne have lov at spørge skatteministeren: regnes til familiekredsen kun de lige op- og nedadgående linjer? Kan man til søskende og deres børn sælge frit, uden at der kommer en efterberegning, så er det i orden, så er der for så vidt ikke mere fra vort parti at sige i den anledning. Men hvis det ikke er tilfældet, vil vi gerne have lov at foreslå familiekredsen udvidet til også at gælde søskende og søskendes børn.

Venstre vil også stille forslag om, at lovene skal være tilbagevirkende, så man i forbindelse med familiehandler, der har udløst skat efter de gamle regler, kan forlange skatten omberegnet efter de nye forslag. Det er ganske urimeligt, at folk, der har overdraget en gård uden at se andet end familiepantebreve og har måttet låne til gaveafgift og kapitalvindingsskat, må opleve, at havde de blot ventet nogle få dage

[Aksel Pedersen.]

eller måneder, så havde de kunnet spare udgifter til skat i hundrede tusinder kroners klassen.

Vil man også se på gaveafgiftsberegningen, som efter lovforslag nr. L 160 stadig kører efter cirkulæret af 25. december 1975? Det er noget af det, vort parti også vil interessere sig for.

Vi vil også stille forslag om, at reglerne i lovforslag nr. L 160 også skal kunne bruges i generationsskiftet i byerhvervene. Der må da være rimelighed i de forskellige samfundsgruppers beskatningsgrad. Disse byerhverv rammes også på andre måder af særlig indkomstskat. Bl.a. ved vi, at beskatning af goodwill rammer byerhvervene. Her er måske et punkt, hvor jeg kan tilslutte mig hr. Bernhard Baunsgaard, som siger, at han ikke er særlig glad for loven på dette punkt.

Jeg regner med, at disse væsentlige ændringsforslag kan finde et flertal, for der må da være grænse for, hvad de danske partier kan være bekendt at stille den befolkningsgruppe, som er selvstændige, over for. Vi kan vel ikke ustandselig slå kolbøtter i lovgivningen. Men kommer fornuften i hus, vil man så alligevel ikke vende sig til det af venstre fremsatte lovforslag i stedet for? Det vil jeg tro.

Lovforslag nr. L 119 hviler på middeltal og rammer kun ekstreme handler. Det må være ret så væsentligt, at vi hæfter os ved det.

En vedtagelse af dette vil komme ti fold tilbage i form af valutaindtjening, idet vi jo ved, at en begrænsning af omsætningen er til meget stor skade for landet som helhed. Jeg tror, det ville være langt klogere, at man så på venstres forslag. Eller måske var det endnu klogere som hr. Bernhard Baunsgaard at sige: når vi ved, at hele den særlige indkomstskat giver 600-700 mill. kr. på årsbasis, kan det blive et meget stort spørgsmål, hvor meget staten egentlig tjener på den. I alle tilfælde trænger denne lovgivning til en revision.

Ministeren for skatter og afgifter (*Kampmann*):

Hr. Alfred Hansen stillede spørgsmål om økonomiministerens tanker om indefrysning af en del af kapitalgevinsten som en offentlig prioritet med en deraf følgende afdrags- og renteforpligtelse til det offentlige. Lad mig sige, at disse tanker ikke vedrører lovforslag nr. L 160, som vi behandler her. Det er i det hele taget karakteristisk – dette være også sagt til hr.

Aksel Pedersen – at lovforslag nr. L 160 tilsigter at løse en enkelt, isoleret problemstilling, men det tilsigter ikke på nogen måde at tage en række af de andre problemer op, som vi ved eksisterer i forbindelse med særlig indkomstskat. Jeg sagde udtrykkelig både til hr. Aksel Pedersen og til hr. Alfred Hansen, at disse spørgsmål behandles af augustforligspartierne efter de regler, der gælder i augustforliget, og at vi håber snart at komme frem med et resultat herom. Her vil også de af økonomiministeren ved tidligere lejligheder fremførte tanker indgå.

Hr. Aksel Pedersen stillede herudover en række spørgsmål om personkredsen, om ejendoms-kredsen osv., som jeg meget gerne vil vende tilbage til og besvare i udvalget.

Dohrmann (FP):

Det ville være meget rart, om ministeren, når han var i gang med at besvare spørgsmål, også besvarede de to, jeg stillede. Jeg spurgte rent faktisk, hvilket af forligspartierne der havde ønsket, at det var kun generationsskiftet inden for landbruget, man skulle tænke på. Det andet spørgsmål, jeg stillede, som jeg heller ikke har fået noget svar på, var, hvilket parti der havde ønsket, at der kun skulle være tale om lempelse for den lille gruppe, som har familie, der ønsker at overtage bedriften. Men efter at have hørt hr. Arne Bjerregaard fra kristeligt folkeparti har jeg fået mistanke om, at det er kristeligt folkeparti, der har ønsket den orden. Det er for så vidt i orden; så synes jeg bare, kristeligt folkeparti skulle tage og indrømme det. Efter min mening er det fuldkommen urimeligt, men jeg kan forstå, man ikke kan få noget svar fra de forligspartier. Det må jeg så affinde mig med.

Bollmann (CD):

Flere af ordførerne har været inde på de tilsvarende problemer på andre områder end landbruget. Her vil jeg gerne henvise til teksten i augustforliget, hvoraf det fremgår, at generationsskifteproblemerne især inden for landbruget bør løses. Det vil altså sige, at der stadig væk er mulighed for at se på de andre områder inden for augustforligskredsen. Jeg vil gerne i den forbindelse gøre opmærksom på, at centrum-demokraterne før påske har anmodet ministeren om at få inddraget de eventuelt tilsvarende virkninger på parcelhusområdet i

[Bollmann.]

drøftelserne, og at vi har fået et meget positivt svar fra ministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

(Lovforslag nr. L 88. Fremsat 15/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Møller Andersen (S):

Dette lovforslag imødekommer et åbenbart meget længe nærret ønske om at begrænse driftsmæssige forringelser, der kan ramme landbrugsejendomme ved større anlægsarbejders gennemførelse. Lovforslaget pålægger anlægsmyndighederne at lade udarbejde en jordfordelingsplan i forbindelse med anlægsprojekters gennemførelse, for så vidt det drejer sig om landbrugsejendomme. Det er så op til ekspropriationskommissionerne, om man vil lade disse jordfordelingsplaner indgå i jordfordelingen i forbindelse med anlægsarbejdernes gennemførelse.

Kommissionerne har mulighed for at lade jordfordelingsplanen gennemføre, idet kommissionerne i begrænset omfang kan pålægge de af anlægsarbejderne ramte jordbesiddere at afstå arealer, der er blevet afskåret. Det kan pålægges, at berørte ejendomme skal afstå arealer til ombytning, ud over hvad der allerede er blevet eksproprieret, ligesom det kan tilpligtes ejendomme at modtage jord som delvis betaling for afståede arealer.

Det synes, som om man ved dette lovforslag lader driftsøkonomiske og samfundsøkonomiske betragtninger gå op i en højere enhed, og da lovforslaget også synes at imødekomme de berørte organisationers ønsker, kan jeg på

socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget.

Ernst Schmidt (FP):

Det lovforslag, der ligger på vores bord i dag, nr. L 88, ser i og for sig meget uskyldigt ud, men jeg betragter det som en meget specifik måde at angribe § 73 i vores grundlov, der omhandler ejendomsretten, på. Man vil efter dette lovforslag kunne ekspropriere til sammenlægninger og arronderinger og på andre måder, siger man, gavne landbruget, når man eksproprierer til motorveje, hvad man jo har ret til ifølge loven.

Jeg mener, og det gør vi i det hele taget i fremskridtspartiet, at det er et angreb på ejendomsretten og et forsøg på ad bagvejen at formulere det sådan, at almenvellet nu også dækker begreber som sammenlægninger af trekantede jordstykker. Det kan altså ikke være rigtigt, og derfor er vi imod forslaget. Vi er også imod det, fordi loven, som vi har, fungerer godt. Der står nemlig i fremsættelsen:

»Fra de senere år er der adskillige eksempler på, at det i forbindelse med store vejanlæg i praksis har været muligt på det bestående lovgrundlag at nå frem til en hensigtsmæssig løsning...«

På den baggrund mener vi ikke, det kan være rimeligt, at man fremsætter et lovforslag. Vi er imod og har ikke lyst til at stemme for et sådant lovforslag.

Ivar Hansen (V):

Det er en kendt sag, at vi hvert år bruger meget store arealer til offentlige formål, til bymæssige formål, det er vel omkring 15.000 hektar årlig, der medgår til disse ikke-landbrugsmæssige formål, og det er tit og ofte den bedste landbrugsjord, der inddrages til bymæssige formål. Det er klart, at brug af jord i et sådant omfang må vække berettiget bekymring også i landbrugskredse med hensyn til erhvervets fremtidige produktionsmuligheder, og dermed er det jo i høj grad et samfundsanliggende.

Vi er derfor fra venstres side meget interesseret i, hvordan vi kan begrænse det offentlige behov for landbrugsjord, og hvordan dette forbrug, som vi naturligvis må have til forskellige offentlige formål, kan gennemføres med mindst mulige indgreb i den rent landbrugsmæssige arrondering.

Hvad angår de i lovforslaget foreslåede ændringer, er det nok en klar forbedring af bestå-